

ת"פ 61070/05/12 - מדינת ישראל, נציבות מס הכנסה ומיסוי מקרקעין מדור תביעות - המחלקה לחקירות ומשפטים פליליים נגד שלי להבים בע"מ, ליעם ישראל

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 61070-05-12 מדינת ישראל ואח' נ' שלי להבים 01 מרץ 2015
בע"מ ואח'

בפני הנשיא, כב' השופט אביחי דורון

המאשימה: ע"י ב"כ עו"ד

1. מדינת ישראל

2. נציבות מס הכנסה ומיסוי מקרקעין מדור תביעות - המחלקה לחקירות

ומשפטים פליליים

נגד

הנאשמים: ע"י ב"כ עו"ד

1. שלי להבים בע"מ

2. ליעם ישראל

גזר דין

הנאשם והנאשמת הורשעו, על פי הודאת הנאשם, ב-13 עבירות של אי הגשת דו"ח במועד לפי סעיף 117(א)(6) לחוק מס ערך מוסף התשל"ו-1975, 4 עבירות של אי הגשת דו"ח במועד לפי סעיף 216 (4) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961, 3 עבירות של אחריות מנהלים מכוח סעיף 224 א' לאותה פקודה וכן אי תשלום מס שנוכה-9 עבירות לפי סעיף 219 יחד עם סעיפים 117, 164 ו-166.

טיעוני המאשימה לעונש

כתב האישום הוגש נגד הנאשם במשותף למע"מ ולמס הכנסה, טיעוני מע"מ הוגשו בכתב- בטיעוניה טענה ב"כ מע"מ כי מעשיו של הנאשם מהווים פגיעה כלכלית בביטחון הכלכלי של הציבור, פגיעה בערך השוויון, בנשיאה בנטל המיסים ופגיעה באמון הציבור ומוסדות המדינה האמונים על גביית המס.

מתחם הענישה אותו הציגה המאשימה הינו 4-8 חודשי מאסר בפועל, 2-8 חודשי מאסר על תנאי, קנס כספי שינוע בין 1000-29,200 ₪ לכל עבירה וכן התחייבות להימנע מביצועה של עבירה. בהתייחס לנאשם ולאור העובדה כי מדובר בנאשם נעדר עבר פלילי אשר יתרת קרן המס העדכנית לתשלום עומדת על סכום של 111,923 ₪ עתרה המאשימה לעונש של 4-8 חודשי מאסר בפועל, מע"ת בן 6 חודשים, קנס כספי על סך 8,000 ₪ וכן התחייבות להימנע מביצועה של עבירה זהה בעתיד.

בטיעוני מס הכנסה לעונש טענה ב"כ המאשימה כי רף הענישה הקבוע בעבירות המיוחסות לנאשם במסגרת האישום

של מס הכנסה הינו עונש של 4 חודשי מאסר בפועל לכל עבירה לעבירה עפ"י סעיף 216 וכן 6-8 חודשי מאסר בפועל על עבירת הניכויים על כן עתרה המאשימה על השתת עונש בין 18-22 חודשי מאסר בפועל, קנס שיעמוד על בין 25,000-30,000 ₪ וכן התחייבות להימנע מלעבור עבירות זהות בעתיד.

ב"כ המאשימה טענה כי עבירת הניכויים לא שולמה כלל והיא עומדת כעת על סכום של 300,000 ₪ כמו כן יתרת המס שנתרה לנאשם לתשלום עומד על 112 ₪.

יש לציין כי עתירתה לעונש של נציגת מס הכנסה מהווה עתירה לעונש כולל עבור שני חלקי כתב האישום בתיקו של הנאשם במסגרת כתב האישום המתוקן.

טיעוני ההגנה לעונש

ב"כ הנאשם התבסס בטיעונו על תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם אשר תיאר את נסיבות חייו של הנאשם ועמד על המצב בו הוא שרוי כיום, כמו כן התייחס לעובדה כי הנאשם ניסה להסיר את מחדליו והראיה לכך הוא כתב האישום המתוקן שהוגש בסופו של יום שהיה שונה משמעויות מכתב האישום המקורי.

עוד ביקש ב"כ הנאשם כי בית המשפט יצא בגזר דינו מתוך עיקרון ההלימה שבין חומרת המעשה לנאשם וסוג העונש, לדבריו הערך המוגן אשר נפגע הינו עניין של מחדל כספי, תוצר של הסתבכות הכלכלית של הנאשם והמצב הקשה אליו נקלע- כמו גם העובדה כי החברה כעת נמצאת בסטטוס "סגורה" במשרדי המע"מ.

לדבריו, כתב האישום אינו תוצאה של בצע כסף ורצון לגנוב מקופת המדינה אלא של מצוקה כלכלית קשה וחוסר יכולת לארגן ולהגיש את הדו"חות והמסמכים שנדרשו לשם הסדרת עניינו. לטענתו, הנאשם ביצע מאמצים כבירים על מנת להסיר את מחדליו אולם משראה כי לא עולה בידו לעשות ביקש שלא לבזבז את זמנו היקר של בית המשפט ולהודות בעבירות המיוחסות בכתב האישום המתוקן.

בסופו של דבר ביקש ב"כ הנאשם להבחין בין עניינו של נאשם זה לבין נאשמים אחרים שכן לא מדובר במי שביצע את העבירות תוך תכנון להונות את רשויות המדינה. עוד עמד ב"כ הנאשם על כך כי העבירות המיוחסות לנאשם הינן עבירות ישנות שבוצעו לפני למעלה מחמש שנים. וביקש להשית על הנאשם עונש בדמות מאסר מותנה, לחילופין טען כי במידה ויראה בית המשפט לנכון להטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל אזי שיהא זה עונש שיהא ניתן לבצעו על דרך של עבודות שירות. לדבריו כל עונש אחר הינו בבחינת המטת אסון על חייו של הנאשם שכן הוא היחיד שדואג למחיית בני משפחתו, ובהעדר אפשרות אחרת יחרב עליו עולמו. עוד הוסיף כי הנאשם ימשיך לנסות להסיר את המחדלים העולים מכתב האישום המתוקן.

עדות הנאשם

הנאשם סיפר כי השתלשלות הדברים שהביאה להגשת כתב האישום נגדו היתה תוצאה של טראומה משפחתית, וגיוסו למילואים במסגרת מבצע "עמוד ענן". לדבריו ניסה לשחזר את המסמכים אולם לא עלה בידו לעשות כן. הנאשם תיאר את הקושי הנובע מעצם היותו מעורב בהליך פלילי. בסופו של דבר ביקש הנאשם לספר על אביו הלוקה בפוסט טראומה, על אמו שנהרגה בפיגוע, ועל היותו לוחם ביחידת דובדבן במילואים וטען בחום כי מעולם לא התכוון לקחת כסף מן המדינה.

תסקיר שירות המבחן

בעניינו של הנאשם הוגש תסקיר מפורט ביותר, שעמד על קורות חייו של הנאשם ונסיבותיו הקשות. הנאשם בן לשבוי ממלחמת יום הכיפורים שעד היום סובל מתופעות של פוסט טראומה. שירות המבחן התרשם כי מדובר באדם שגדל על ערכים של עבודה קשה ופיתח בשלבים המוקדמים של חייו עצמאות כלכלית מאחר שלא מצא כתף להישען עליה בשל מצבו הקשה של הוריו.

הנאשם הודה בביצוע של העבירות בפני שירות המבחן וסיפר כי מקורן בקושי הגדול להתמודד עם הקשיים שהתגלעו בעסקיו אשר בהמשך הביאו לקריסתם ולהליך פשיטת הרגל בו שרוי בימים אלה. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן את המשברים הרבים שפקדו את חייו וכן את ההישרדות הכלכלית והרגשית שנדרשה בעקבותיהם.

שירות המבחן התרשם שמדובר באדם שאפתן אשר מתקשה מאוד להתמודד עם עצם מעורבותו בהליך הפלילי, מגלה מסירות גבוהה למשפחתו ולוקח על עצמו את תפקיד המטפל העיקרי של אביו. שירות המבחן הוסיף כי לאור העובדה שמדובר בהליך הפלילי הראשון בו מעורב הנאשם והעובדה כי הוא מתפקד כיום מבחינה תעסוקתית ומטפל בעניינו הכלכליים יש ביכולתו של הנאשם לקחת אחריות על מעשיו ולהכיר בצורך הקיים לשינוי.

בדבריו לא התעלם שירות המבחן מן העבירות החמורות שיוחסו לנאשם אולם חרף זאת סבר כי לאור התרשמותו מן הנאשם ונסיבותיו על בית המשפט לסייע לנאשם לשמור ולחזק את החלקים המתפקדים באישיותו. לטעמו של שירות המבחן היעדרות לבקשת המאשימה לשלוח את הנאשם לעונש של מאסר בפועל תחשוף אותו באופן אינטנסיבי לחברה עבריינית, מה שיכול להוביל להפנמה מחדש של דפוסי התנהגות בעייתיים ובכך לסכל אפשרות לשיקומו.

לפיכך ראה לנכון להמליץ על הטלת עונש מוחשי ומשמעותי אשר יגלם ענישה הרתעתית מחד אולם לא יהווה פגיעה משמעותית בתעסוקתו ופרנסתו ולכן המליץ להטיל על הנאשם עונש מאסר שירוצה על דרך של עבודות שירות.

חוות דעת הממונה

נוכח בקשת ב"כ הנאשם, ועל מנת שבית המשפט יוכל לעמוד על מגוון האפשרויות העונשיות העומדות לפניו, תוך שהנאשם וסנגורו הוזהרו שאין בכך כדי לייצר ציפיות או לסמן כיוון לעונש, נשלח הנאשם, טרם נשמעו הטיעונים לעונש, לממונה על עבודות השירות, אשר בחוות דעתו מצא את הנאשם כשיר לביצוע עבודות שירות.

דין והכרעה

העבירות המיוחסות לנאשם במסגרת כתב האישום המתוקן נוגעות לעבירות על פי פקודת מס הכנסה ולעבירות על חוק מס ערך מוסף, ואף על פי שמדובר בחברה ובפעילות אחת כוללת ראיתי לנכון לחלק את האירועים על פי סוגי העבירות ולקבוע מתחם ענישה עבור אירוע עבירות מס ההכנסה ואירוע עבירות על פי חוק מס ערך מוסף.

תיקון 113 קבע מדרג תלת שלבי לקביעת העונש: הערך החברתי שנפגע, מידת הפגיעה בערך המוגן, מדיניות הענישה הנוהגת.

האירועים המתוארים בכתב האישום המתוקן שהוגש מגוללים התנהלות שיש בה כדי להצביע על מחדלים רבים מצדו של

הנאשם, מחדלים שהביאו לפגיעה חמורה במערכת המיסים התקינה ופגיעה נגררת בקופה הציבורית ובמאזן חלוקת המשאבים. אי הגשת הדו"חות אינה מאפשרת הערכה נכונה של הנזק הכלכלי אשר נגרם למדינה בגין פעילותה של החברה ומכאן שהיא מכבידה על מערכת המס כולה. אין צורך להכביר במילים אודות הפגיעה הקשה בערך המוגן, ובניגוד לטיעוני ב"כ הנאשם אין המדובר רק בנתון "כספי" אשר ממנו יש להסיק על ערכה של הפגיעה. חלוקת המשאבים, ההשפעות וההשלכות שיש לפגיעה כספית זו על אזרחי המדינה ועל הפגיעה בעיקרון השוויון בנטל המוטל על כלל החברה האזרחית.

במסגרת השיקולים לחומרה יינתן משקל להיקפן של העבירות, העדר הסרת המחדלים- במקרה שלפנינו כתב האישום המשותף מגולל 13 עבירות של אי הגשת דו"ח במועד לפי חוק מס ערך מוסך, 4 עבירות של אי הגשת דו"ח במועד על פי פקודת מס הכנסה, 3 עבירות של אחריות מנהלים וכן 9 עבירות של אי תשלום מס שנוכה.

במסגרת השיקולים לקולא יש להביא בחשבון את הודייתו המהירה של הנאשם, העובדה כי חלפו למעלה מחמש שנים מיום ביצוע העבירה, העובדה כי לנאשם אין עבר פלילי וכן נסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם.

מהפסיקה שסקרתי עולה כי מתחם הענישה בכל הקשור לעבירות מס ההכנסה הינו 6 חודשי מאסר בפועל ועד ל-15 חודשים, בהתייחס לעבירות מס ערך מוסף אותן ביצע הנאשם המדובר במתחם ענישה שונה ומדובר במתחם שבין חודש מאסר ועד ל-6 חודשי מאסר שאפשר שירוצו בעבודות שירות, ובכלל נקבע כי מדיניות הענישה הראויה בעבירות מס כוללת עונש מאסר בפועל, לצד הטלת קנס כספי (ר' רע"פ 3120/14 רון נעים נ' מדינת ישראל) במובן זה החטיאו טיעוניו של ב"כ הנאשם את המתחם ההולם.

לטעמי, מתחם העונש ההולם לעבירות המנויות בכתב האישום (כולל עבור כלל האישומים) הינו בין שבעה לשלושה עשרה חודשי מאסר בפועל.

סטייה ממתחם הענישה לקולא עפ"י סעיף 40ד אפשרית רק כדלהלן:

" קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיף 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט.

עוד מוסיף המחוקק: **" היו מעשי העבירה ומידת אשמו של הנאשם בעלי חומרה יתרה, לא יחרוג בית המשפט ממתחם העונש ההולם, כאמור בסעיף קטן (א) אף אם הנאשם השתקם...אלא בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן..."**

אין בנסיבות חייו הקשות של הנאשם כדי להוציא עונשו מחוץ למתחם הענישה, גם אם יש בהן כדי לקבוע עונשו בתחום הנמוך במתחם זה, ודאי בהתחשב בכך שהנאשם לא הסיר מחדליו, גם אם ניסה לעשות כן.

אין בנסיבות מצבו המשפחתי הקשה מאד של הנאשם, שבית המשפט נותן להן משקל גבוה, כדי להוות הסבר לביצוען של העבירות, וגם אם יכלו לשמש כעילה באי דיווח פרטני של דו"ח או שניים, אינן יכולות להסביר את כמות האישומים הגדולה המיוחסת לנאשם. דברים אלה נאמרים גם שעה שלא הוכח שהנאשם תיכנן את ביצוען של העבירות מתוך רצון לגנוב מהמדינה או מתוך בצע כסף, אלא שגם אם מדובר בעצימת עיניים ורשלנות רבת, דיני.

כתב האישום שלפני מגולל עבירות חמורות ביותר מחד גיסא, מאידך גיסא מגולל תסקיר שירות המבחן סיפור חיים קשה של מי שעשה כל חייו מאמצים בלתי נדלים לסייע לו ולבני משפחתו, עבד כבר מגיל 16. באיזון שבין השניים לא מצאתי כי עלי להעדיף את נסיבות חייו הקשות של הנאשם על עיקרון ההרתעה והאינטרס הציבורי :

(ר' רע"פ 3120/14 רון נעים נ' מדינת ישראל, עמ' 6 (פורסם בנבו)):

" ... ראשית יש לציין כי בשל חומרתן היתרה של עבירות המס, נקבע בפסיקה כי במסגרת שיקולי הענישה בעבירות אלה, ניתן משקל הבכורה לאינטרס הציבורי, ובכללו לשיקולי ההרתעה, תוך העדפתם על פני שיקולים הנוגעים לנסיבות האישיות של העבריין...פגיעתן הקשה של עבירות המס בקופה הציבורית, ובעקרון השוויון, המתבטא בתשלום מס אמת על ידי כלל הנישומים".

אכן, הענישה היא לעולם אינדיבידואלית (ר' ע"פ 5794/13 מדינת ישראל נ' חליל שיכה (פורסם בנבו)): " ... הענישה היא לעולם אינדיבידואלית, בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, יש לקבוע את העונש המתאים לנאשם בנסיבות העבירה, תוך שמירה על קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל העליו".

התחשבותו של בית המשפט בנסיבות חייו של הנאשם באה לביטוי בתוך מתחם העונש שקבעתי לעיל ובשל נסיבות אלו לא יוטל על הנאשם עונש הנושק לרף העליון של המתחם, כאשר לא ניתן להתעלם מן העובדה כי עבירת הניכויים של הנאשם עומדת כעת על סכום של 76,000 ₪ זאת ללא ריביות והפרשים:

1. מאסר בפועל למשך 9 חודשים, הנאשם יחל את ריצויו מאסרו החל מיום 15.04.15
2. מאסר למשך 4 חודשים ואולם הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור אחת העבירות בהן הורשע לפי חוק מס ערך מוסף
3. מאסר למשך 6 חודשים ואולם הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור אחת העבירות בהן הורשע לפי פקודת מס הכנסה.
4. קנס בסך 30,000 ₪, הקנס יחולק ל-10 תשלומים שווים שמועד התשלום הראשון יהא חודש מיום שחרורו של הנאשם מהכלא.
5. על הנאשמת אני גוזר קנס בסך 1000 ₪ שישולם במועד התשלום הראשון שנגזר על הנאשם.

ניתן היום, י' אדר תשע"ה, 01 מרץ 2015, בהעדר הצדדים.